SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS,

28. aprill 2010,

teadusuuringute ühise kavandamise algatuse „Tervislik toitumisviis täisväärtuslikuks eluks” kohta

(2010/250/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 181 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

(1) Kodanike tervis on oluline ELi kasvu ja heaolu jaoks.

(2) Viimase kolmekümne aasta jooksul on ELi elanike, eelkõige laste hulgas hakanud kiiresti levima ülekaalulisus ja rasvumine.

(3) Halbade toitumisharjumuste ja vähese füüsilise aktiivsuse levik ELi elanikkonna hulgas üha hoogustub.

(4) Sagenevad paljud kroonilised haigused, nagu südameveresoonkonna haigused, kõrgvererõhutõbi, II tüüpi suhkrutõbi, insuldid, teatavad vähiliigid, luu- ja lihaskonna haigused ning isegi teatavad vaimuhaigused.

(5) Kui kõrvaldada tavalised elustiiliga seotud ohutegurid, sealhulgas sellised, mis on seotud toitumisviisiga, oleks võimalik vältida 80 % südamehaiguste, ajurabanduste ja II tüüpi suhkrutõve juhtudest ning 40 % vähijuhtudest.

(6) Konkurentsivõime nõukogu tunnistas 3. detsembri 2009. aasta kohtumisel teema „Tervis, toit ja toitumisega seotud haiguste vältimine” (hiljem pealkiri muudeti, praegu „Tervislik toitumisviis täisväärtuslikuks eluks”) valdkonnaks, milles ühine kavandamine annaks suurt lisandväärtust liikmesriikide praegustele killustatud jõupingutustele. Seepärast võttis ta vastu järeldused, milles tunnistas vajadust käivitada osutatud teemal ühise kavandamise algatus ja kutsus komisjoni üles kaasa aitama nimetatud algatuse ettevalmistamisele. Nõukogu kinnitas ka, et ühine kavandamine on liikmesriikide juhitav protsess, milles komisjon täidab abistaja osa.

(7) Teadusuuringute ühine kavandamine toidu ja tervise valdkonnas näeks ette elustiili ja toitumisviisi tervisemõjude uurimise kooskõlastamise, mis aitaks oluliselt kaasa täielikult toimiva Euroopa teadusruumi loomisele toitumisviisist tingitud haiguste vältimise valdkonnas, aitaks tugevdada nimetatud valdkonna teadusuuringute juhtimist ja suurendada konkurentsivõimet.

(8) Liikmesriikide ühiste jõupingutuste tulemuslikkuse tagamiseks toitumisviisi ja tervise alal peaksid liikmesriigid välja töötama ja rakendama strateegiliste teadusuuringute kava, mis põhineb ühisel lähenemisel toitumisviisiga seotud haiguste vältimisele.

(9) Ühiste meetmete tõhusa juhtimise tagamiseks peaksid liikmesriigid looma ühise juhtimisstruktuuri, kelle ülesanne on kehtestada koostöö ja koordineerimise ühised tingimused, eeskirjad ja kord ning jälgida strateegiliste teadusuuringute kava täitmist.

(10) Käesolevas soovituses püstitatud eesmärkide saavutamiseks peaksid liikmesriigid tegema komisjoniga koostööd, et uurida, milliste algatustega saaks komisjon liikmesriike abistada strateegiliste teadusuuringute kava väljatöötamisel ja rakendamisel.

(11) Liikmesriigid peaksid komisjonile korrapäraselt kandma ette kõnealuse ühise kavandamise edenemisest, et komisjon saaks teha ettekandeid Euroopa Parlamendile ja nõukogule,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Liikmesriikidel soovitatakse kujundada ühine arusaam, kuidas teaduskoostöö ja selle koordineerimine Euroopa tasandil saab aidata meil jõuda toitumisviisiga seotud haiguste parema vältimiseni.

2. Liikmesriikidel soovitatakse töötada välja strateegiliste teadusuuringute kava, milles määratakse kindlaks toitumisviisiga seotud haiguste alaste teadusuuringute vajadused ja eesmärgid keskpikas ja pikas perspektiivis. Strateegiliste teadusuuringute kava peaks hõlmama rakenduskava, milles kehtestatakse prioriteedid ja tähtajad ning täpsustatakse kava rakendamiseks vajalikud meetmed ja vahendid ning rahastamisallikad.

3. Liikmesriikidel soovitatakse näha strateegiliste teadusuuringute kavas ja rakenduskavas ette järgmised meetmed:

a) määratleda asjaomased liikmesriikide programmid ja teadusuuringud ning vahetada nende kohta teavet;

b) määratleda sellised uuringuvaldkonnad, mis võidaksid kooskõlastamisest, ühistest projektikonkurssidest või vahendite ühendamisest;

c) vahetada teavet, vahendeid, parimaid tavasid, meetodeid ja suuniseid, eelkõige suurte kohortide moodustamise ja kliiniliste uuringute puhul;

d) määrata kindlaks punktis b määratletud valdkonna ühiste teadusuuringute tegemise kord, sealhulgas uuringute kvaliteedi hindamise kriteeriumid;

e) kasutada võimaluse korral ühiselt olemasolevat infrastruktuuri või arendada välja uued vahendid, nagu kooskõlastatud andmebaasid, biopangad või mudelid, mille alusel andmeid laiendatakse inimestele;

f) eksportida ja levitada teadmisi, innovatsiooni ja mitut valdkonda hõlmavaid lähenemisviise ning tagada uurimistöö tulemuste tõhus kasutamine Euroopa konkurentsivõime tõstmiseks ja juhtimise parandamiseks;

g) innustada avalikku ja erasektorit tegema tihedamat koostööd ning toetada sellist koostööd, edendada ettevõtlussektorite vahelist avatud innovatsiooni;

h) luua võrgustikud olemasolevate keskuste, eelkõige tarbijate käitumise, toitumisviisi ja toiduainete töötlemise uurimise keskuste vahel.

4. Liikmesriikidel soovitatakse luua toitumisviisiga seotud haiguste vältimise uurimiseks ühine juhtimisstruktuur, kelle ülesanne on kehtestada ühised koostöö ja koordineerimise tingimused, eeskirjad ja kord, ning jälgida strateegilise teadusuuringute kava täitmist.

5. Liikmesriikidel soovitatakse ühiselt täita strateegiliste teadusuuringute kava, sealhulgas nende siseriiklike uurimiskavade ja muude riiklike teadusuuringute kaudu.

6. Liikmesriikidel soovitatakse teha komisjoniga koostööd, et uurida, milliste algatustega saaks komisjon liikmesriike abistada ühise teadusuuringute kava väljatöötamisel ja rakendamisel, ning kooskõlastada ühised kavad ELi muude algatustega kõnealuses valdkonnas.

7. Liikmesriikidel soovitatakse korrapäraselt komisjonile ette kanda kõnealuse ühise kavandamise edenemisest.

Brüssel, 28. aprill 2010

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Máire GEOGHEGAN-QUINN